

Länsstyrelsen
Värmland
Miljöenheten
Johan Bohlin

BESLUT

2004-03-29

Dnr 511-364-01

Enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Husmansknölen, Torsby kommun

BESLUT

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att förklara fastigheten Lövberget 1:83 som naturreservat. Det aktuella området, vars exakta gränser bestämts vid en lantmäteriförrättning, avgränsas med den svarta heldragna linjen på kartan i bilaga 1, och har föreskrifter samt skötselplan enligt nedan.

Naturreservatets namn skall vara Husmansknölen.

Syfte

Syftet med naturreservatet Husmansknölen är att:

- bibehålla gynnsam bevarandestatus för den utpekade naturtypen västlig taiga, naturlig gammal granskog
- bibehålla en gynnsam bevarandestatus för tretåig hackspett
- bibehålla inslaget av lövträd i barrskogen
- bibehålla och förstärka naturskogskaraktären i området
- göra området tillgängligt för besökare

Inskränkningar och föreskrifter

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att följande skall gälla i reservatet.

A. Beslut med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det förbjudet att:

1. bedriva någon form av skogsbruk,
2. bedriva täkt och annan verksamhet som förändrar områdets ytformer som att schakta, tippa, gräva, dika eller anordna upplag
3. anlägga luftledning,
4. uppföra ny byggnad, mast, antenn eller annan anläggning
5. bedriva markförbättringsåtgärd som kalkning eller gödsling i området,

2004-03-29

Dnr 511-364-01

Länsstyrelsen**Värmland**

Miljöenheten

Johan Bohlin

Punkten A2 utgör inte hinder för underhåll och reparation av befintliga vägar vid områdets gräns i norr och öster. Gällande bestämmelser skall inte utgöra hinder för uttransport av virke på befintlig traktorväg, och på tjälad mark, från närmast söder om reservatet liggande skiften. (se skötselplanekarta). Samråd skall ske med reservatsförvaltaren vid varje tillfälle.

B. Förpliktelse med stöd av 7 kap. 6§ miljöbalken.

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktigas att tåla sådana intrång i reservatet som:

1. gränsmarkering av, vägvisning, p-plats, markerad led och information om reservatet
2. undersökningar av markslag, landskapselement, växt- och djursamhällen samt arter, enligt redovisning under rubriken dokumentation och uppföljning i till beslutet hörande skötselplan
3. skötselåtgärder i enlighet med skötselplanen

C. Föreskrifter med stöd av 7 kap. 30§ miljöbalken om rätten att färdas och vistas i, samt om ordningen i, reservatet (gäller även markägare och innehavare av särskild rätt).

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det förbjudet att:

1. insamla evertebrater, t ex skalbaggar och landmollusker,
2. samla in mossor, lavar och vedsvampar,
3. skada eller borttaga träd och buskar, inklusive död ved såsom lågor, torrträd och torra grenar,
4. utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att i näringssyfte organiserat utnyttja området, samt för skolor och institutioner att regelmässigt utnyttja området för att utföra naturvetenskapliga eller andra undersökningar

I samband med naturvetenskapliga undersökningar kan länsstyrelsen meddela undantag från ordningsföreskrifterna under C.

Ordningsföreskrifterna under C ska inte utgöra hinder för naturvårdsförvaltningen eller för den del av länsstyrelsens regionala miljöövervakning som utförs i samråd med naturvårdsförvaltningen.

Ovan angivna inskränkningar ska inte utgöra hinder för förvaltare att genomföra eller upphandla den skötsel som ska genomföras enligt till beslutet hörande skötselplan.

Föreskrifternas ikraftträdande

Ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder ikraft tre veckor efter den dag författningen utkommit från trycket i länets författningssamling.

2004-03-29

Dnr 511-364-01

Länsstyrelsen**Värmland**

Miljöenheten

Johan Bohlin

Skötsel och förvaltning

Med stöd av 3 § förordning om områdesskydd enligt miljöbalken (SFS 1998:1252) fastställer länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen.

Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska utredningen, (se bilaga 4).

BAKGRUND**Beskrivning av naturreservatet**

Husmansknölen ligger på en högplatå ungefär en mil sydsydväst om Höljes och är en av Värmlands högsta punkter med sina 680 meter över havet. Det föreslagna reservatet ligger i en trakt med hög koncentration av gamla skogsbestånd med höga naturvärden. I det omgivande landskapet finns flera andra naturreservat med ungefär samma naturtyp, och på StoraEnsos mark strax söderut vid Västersjön finns stora nyckelbiotoper som sparas inom ramen för bolagets landskapsekologiska planering.

Under 1990-talet genomförde Skogsvårdsorganisationen en landsomfattande inventering av nyckelbiotoper på småskogsbrukets marker. Stora delar av det aktuella området pekades då ut som nyckelbiotop eller naturvärdesobjekt.

Det föreslagna naturreservatet omfattar totalt 98 hektar och utgörs till stor del av gammal granskog på hög höjd. Området sträcker sig från den lilla tjärnen Husman i öster, över krönet på Husmansknölen och en bit ned i den branta västsluttningen på andra sidan knölen.

Skogens utseende är till större delen typisk för en naturskogsartad värmländsk höghöjdsgranskog, dvs en gles-luckig och mestadels lågvuxen granskog med spridda risiga torrakor och en del död ved. De äldre bestånden med luckig och olikåldrig granskog är 80-130 år gamla, och skogsvolymen i dem varierar från 50 till 200 m³/hektar. På sluttningarna finns här och var blötare partier med bättre bonitet och tätare, mer högvuxen skog.

Områdets äldre skogsbestånd har 5-10 % inslag av lövträd, främst gamla björkar och rönnar. I nordvästra hörnet finns en yngre skog på 40 år. I både öster och väster finns relativt färska hyggen med kvarlämnade lövträd (rönn, asp och björk). Skogen bryts av ett 10-tal små kärr.

Vegetationsmässigt dominerar skog av frisk blåbärsris-typ med spridda stråk av gransumpskog.

Naturtypernas fördelning inom reservatet är:

- Skog 89 hektar
- Myr 9 hektar

Följande naturtyper som ingår i habitatdirektivet i Natura 2000 finns representerade i området:

- *Västlig taiga, naturlig gammal granskog (9010)* 55 ha

Följande fågelarter som ingår i fågeldirektivet i Natura 2000 förekommer i området:

2004-03-29

Dnr 511-364-01

Länsstyrelsen**Värmland**

Miljöenheten

Johan Bohlin

- Tretåig hackspett

Inga fornlämningar finns registrerade inom området.

Historik

På Hembygdskartan från slutet av 1800-talet finns ingen bosättning markerad inom området. Närmaste gård är Rangen, ett par kilometer västerut, och det är möjligt att området påverkats av bete med djur därifrån.

Spår av tidigare skogsbruk syns i hela området i form av gamla stubbar. Sannolikt står de kvar sedan tidig plock- eller dimensionsavverkning. I de gamla skogsbestånden finns inga spår efter sentida påverkan av skogsbruk.

MOTIVERING**Motiv till skydd**

På Husmansknölen finns en koncentration av naturskogartad gammal granskog med förekomst av många rödlistade och hotade arter bland lavar, svampar och fåglar. I trakten runtom finns flera liknande koncentrationer med äldre granskog. Närliggande reservat som bildats eller är under bildande är Enberget, Lövbergsknölen och Krokolaknölen. Att bibehålla traktens relativt täta förekomst av gammal naturskogartad skog med förekomst av rödlistade arter kan enligt naturvårdsbiologiska rön bidra till att de hotade arterna i området ges större chans till långsiktig överlevnad än i områden med glesare förekomst av naturskogar. Den gamla granskogen är en värdefull skogstyp också i ett europeiskt perspektiv, och den är därför utpekad som en del i det europeiska nätverket för skyddad natur, Natura 2000.

Proportionalitetsprincipen

I reservatsbildningsprocessen ingår som en del att i alla frågor göra en vägning mellan enskilda och allmänna intressen med den utgångspunkten att det ska finnas en rimlig balans mellan de värden som ska skyddas genom förbudet/inskränkningen, och den belastning som förbudet/inskränkningen har för den enskilde. Länsstyrelsen menar att den avgränsning av reservatet, och de inskränkningar som gjorts av markanvändningen i reservatet är nödvändiga, och att de inte går längre än vad som behövs för att uppnå syftet med reservatet. Länsstyrelsens ställningstagande i denna del har skett med tillämpning av proportionalitetsprincipen.

ÖVRIGT**Ärendets handläggning**

Under Skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotopsinventering avgränsades två nyckelbiotoper och två naturvärdesobjekt på Husmansknölen. I januari 2000 kontaktades länsstyrelsen av dåvarande markägaren med en förfrågan om möjlighet till ekonomisk ersättning för nyckelbiotoperna. Efter besök i fält och samråd med Naturvårdsverket beslutade länsstyrelsen

2004-03-29

Dnr 511-364-01

Länsstyrelsen**Värmland**

Miljöenheten

Johan Bohlin

att områdets naturkvaliteter borde bevaras genom bildande av naturreservat. Efter sedvanlig värdering och förhandling undertecknades köpekontrakt i december 2000.

Beskrivning av reservatets gränser

Reservatsområdet följer helt gränserna för nybildade fastigheten Lövberget 1:83.

Digitalt underlag finns att tillgå på Länsstyrelsens miljöenhet

Yttranden från remissinstanserna

Wermlands Ornitologiska Förening välkomnar förslaget till naturreservat, och uppmanar länsstyrelsen, med hänsyn till fågelfaunan, att göra en ordentlig inventering av området innan någon led markeras och ett eventuellt vindskydd byggs. Även Ulf T. Carlsson är positiv till förslaget och påpekar värdet av en ornitologisk inventering av området.

Skogsvårdsstyrelsen betonar betydelsen av att det här rör sig om en för länet typisk höghöjdsgranskog som dessutom ligger in en trakt med flera andra skyddsvärda och skyddade skogar av samma typ.

Torsby kommun har inget att erinra mot förslaget och påpekar vikten av att länsstyrelsen sköter bildade naturreservat i enlighet med beslutad skötselplan.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, se bilaga 6

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Kerstin Wallin. Föredragande har varit avdelningsdirektör Johan Bohlin. I den slutliga handläggningen har även deltagit chefsjurist Lars-Ove Olsson och länsantikvarie Göran Wettergren.

Kerstin Wallin

Johan Bohlin

2004-03-29

Dnr 511-364-01

**Länsstyrelsen
Värmland**Miljöenheten
Johan Bohlin**Bilagor**

1. Beslutskarta
2. Översiktskarta
3. Registeruppgifter
4. Skötselplan
5. Artlista
6. Hur man överklagar

Sändlista

Naturvårdsverket, 106 48 STOCKHOLM

Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 STOCKHOLM

Skogsvårdsstyrelsen i Värmland-Örebro län, Box 387, 651 09 KARLSTAD

Torsby kommun, 685 80 TORSBY

Kärbackstrands vvo, c/o Ingegerd de Maré, Karlslundsgatan 32, 654 65 KARLSTAD
delgivn.

Finnskoga Norra fvof, c/o Hans Nordberg Båttstad Där Väst, 680 75 Höljes

Värmlands läns Jaktvårdsförbund, Box 65, 660 60 MOLKOM

Lantbrukarnas Riksförbund, Länsförbundet i Värmlands län, Lillerud, 660 50 VÅLBERG

Nordvärmlands Friluftsområde, Industrivägen 11, 680 60 SYSSLEBÄCK

Naturskyddsföreningen, Länsförbundet i Värmland, Verkstadsgatan 1, 652 19 KARLSTAD

Wermlands Ornitologiska Förening, c/o Lars Schütt, Spelnäsgatan 9, 654 69 KARLSTAD

Ulf T. Carlsson, Älvsborgsvägen 6, 681 43 KRISTINEHAMN

Lars Gylterud, Hafslundveien 7, NO-0373 OSLO, NORGE

PLAN

KME

Lantbruks- och Fiskeenh.

EN